

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezdor, izimeti nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jedem mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr. za jedem mesecu 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tujne dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznalila plačuje se od štiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravnost je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnost naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznalila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 334.

## Konec anarhije.

Nečuvane dogodbe v parlamentu obudile so občno ogroženost, in čujejo se glasovi, da bi bilo najbolje, ako se naredi konec vsemu parlamentarnemu, češ, saj ni upanja, da se rasmere premene, da se omogoči redno in mirno delovanje.

Ne dvomimo, da ima jeden del nemških poslancev res voljo, onemogočiti vsako parlamentarno delovanje in spoljati parlamentarizem sploh ad absurdum. To je tisti del nemških poslancev, kateri sploh deluje in kateri je, spoznavši, da je danes popolica revolucija nemogoča, uprizoril revolto v parlamentu.

Mej nemško inteligencijo se nahajajo sedaj državi nači najnevarnejši elementi. Zvezji parlamenta niso v stanu, kaj uprizoriti, kar bi bilo državi na škodo, in omejiti se morajo na razširjevanje svojih velenjskih idej, toda v parlamentu samem so imeli svobodne roke, ker jedravosloški opravilnik tako pomajjal, da predsednik absolutno nič ne more storiti proti remitentnim poslancem. Moč predsednika je iluzorna, in valed tega zamore mala kopica poslancev storiti, kar hoče, more uprizoriti največje škandale, ne da bi predsednik mogel doličnikom do živega.

Prav radi tega je bil možam veliki, za naš parlament uramotni škandal, kateri se je zgodil v predstavljajuji seji, in zadnji čas je že bil, da je desnica poskrbela za premembo opravilnika, za tako premembo, po kateri ima predsedništvo in ima zbornica sama vsaj toliko disciplinarni moči, kakor jo ima speaker angleškega parlamenta ali predsednik francoske zbornice.

Potreba take premembe se je izkazala tudi včeraj. Komaj je bil predsednik Abrahamowicz ustavljen v dvorano, začeli so ga nemški kulturnostni obiskati z najdrznejšimi in najpodlejnimi psovki in sicer tako, da je moral sejo protrgati.

Toda v tem se je bila desnica sjetnila na odločen korak in ga tudi izvrnila. V imenu cele

desnice je grof Falkenhayn predlagal, zbornica naj bres debate sklene premeniti provizorično sedanji opravilnik in naj določi:

1. Ako kateri poslanec navz�ic dvakratnemu opominu v svojem govoru, s mejklici ali s svojim vedenjem surovo žali parlamentarno dostojošnost ali če zadržuje z izgredi in drugimi nasilstvi obravnavne, ima predsednik pravico, izključiti doličnega poslanca za tri seje, na predlog predsednika pa ga zbornica izključiti k večjemu za 30 dñij. Dolični sklepi se storje brez debate. Ako bi se poslanec izključenja prostovoljno ne udal, ima predsednik pravico, da ga dá iz zbornice odstraniti, in sicer po eksekutivnih organih, kateri mu da vlada na razpolaganje. Izključeni poslanec izgubi dijete začenši od dneva izključenja pa do dneva, ko je zopet nasnil svoj vstop v zbornico. Izključeni poslanec ne sme vstopiti v parlamentovo poslopje ves čas, za kateri je izključen.

2. Vlada se pozivlje, dati predsedniku za vzdrževanje reda potrebne eksekucijske organe na razpolaganje.

3. Tiste določbe sedanjega opravilnika, katere ne soglašajo s temi določbami, se suspendirajo za toliko časa, dokler se opravilnik zakonitim potom ne prenaredi.

Falkenhaynov predlog je Nemci skrajno raztgotobil. Obsipali so Falkenhayna s eurovimi pravkami, upili, razgrajali in rezbijali po mizab, Wolf pa je vzel piščalko in manjo piskal, da so si poslanci kar nesa mašili.

Vladi hrupu je predsednik dal Falkenhaynov predlog na glasovanje, povdaranje, da je ta predlog silobran proti učenju parlamentarizma, silobran proti revoluciji v parlamentu, in zbornica je predlog usprejela.

Mej glasovanjem, zlasti pa po glasovanju so Nemci zopet uprizorili velike škandale. Nekateri so skušali siloma naskočiti predsedništvo. Tulili so, rezbijali in piskali, psovali predsednika Abrahamowicia, ministarskega predsednika grfa Badenija in

železniškega ministra Guttenberga, potem pa pod vodstvom dr. Lemischha jeli skakati čez ograjo okrog predsedništva. Pahnili so predsednika Abrahamowicia v stran in zasedli predsedništvo, pred vsemi Lemisch, Hohenburger, Debenig in Wolf, tako da je moral Abrahamowicz zapustiti dvorano. Hrup je trajal dolgo. Ko se je polegel, se je vrnil Abrahamowicz in zaključil sejo.

Upajmo, da je bil to zadnji škandal! Opravilnik je sedaj izpremenjen in želeti je, da se njegove dolžnosti izkoristijo z vso krutostjo in brezobjektostjo. Red se mora narediti in Nemci se morajo naučiti dostenjega vedenja. Anarhiji se mora narediti konec in z novim opravilnikom se tudi naredi.

**V Ljubljani, 26. novembra.**

Odstop grofa Badenija. Antisemitska „Reichspost“ javlja, da je izvedela iz povsem zanesljivega vira, da kani Badeni sredi decembra, po sprejetju provizorija, odstopiti, na njegovo mesto pa stopi začasno sedanji domobrski minister, grof Wessermann. — Neverjetna je ta vest. Da bi odstopil Badeni po sprejetju provizorija, ni vzroka. Sicer pa je tudi istina, da je Badeni že jako naveličan svoje dokaj neprijetne službe.

Hrvatske volitve Dne 1. decembra se vrše v Dolini Stibici dopolnilne volitve za deželní zbor. Okajno glavarstvo je odredilo v ta namen priprave, ki so naravnost klasične. Volilci morajo priti po svoje certifikate o sebi; za to sta določena le dva dneva in vsak dan samo dve uri! Misliš si moremo, koliko kmetskih volilcev ne bo utegnilo priti prav ob tisti uri h glavarstvu. Brez certifikata pa se bo smel nihče na volišče. Za volišče je določen glavni trg v Stibici! Trg bodo stražili orogrniki in policisti. Zares, to bo vzor svobodne volitve.

Grof Goluchowski in grof Caprivi. V svojem eksportu je dejal grof Goluchowski: Kakor sta bila 16. in 17. vek izpolnjena z verskimi boji, kakor je prinesel 18. vek idejo liberalizma in kakor je označen 19. vek z ljudimi na rodnost-

nih; finančniki, literati, učenjaki, umetniki, ljudje boljše družbe, proletariat, politiki... Prosil bi Vas, da pomirite vse tiste, kateri so me dolžili že naprej, da sem portretiral živeče csebe. To ni bil nikdar moj nameu in me strinjalo se bi z mojo previčnostjo. Ljudje, ki se zanimajo le za škandale, bodo torej prevarjeni.

Pariz občara in navduši vsakega tujca, tem bolj drag mora biti srcu Parizana. Jaz ljubim in občudujem to mesto. Vendar kakor tisti kotel čarovnic v „Macbethu“, skriva tudi Pariz v sebi večka nekaj: najhujše in najboljše, plemenite lastnosti, ostudne bolezni, heroično samozatajevanje in najnižja budodelestanja; skratka: vse različne pojave človeške narave. Nikak zastor ne pokriva njegovih grehov v moji knjigi; če se zdi komu vsled tega, da sem grešil proti pietati, storil sem to samo radi tega, da se pokažejo izvanzredne prednosti Pariza v tem lepšem sijaju. — Na tem ognjišču vede in dobrote hoče ogreti abbé Froment, junak celo trilogije, svoje srce. Tu šele zadobi pojem o veri, bodočnosti, o prihodnjem boljšem socijalnem stanju, kateri se razvija v ogromnem delu tega mesta dan na dan... Abbé ki je zapustil v srcu nezadovoljen v Rim in Lurd, najde šele v Parizu, kjer prebije treh let, svojo notracijo zadowoljnosc...

Navedene misli so glavna nit cele trilogije. In konec, katerega sem označil tu, odgovarja mo-

## LISTEK.

### „Pariz“.

Ali ni to čudno? Vse zabavljajo, hujeka in prepoveduje, in vendar se prav ves literarni svet zanimal, kadar izide novo delo Emila Zole. Že leta dni naprej prinašajo časopisi poročila in skrivnosti iz Zoline literarne delavnice; kadar pa segleda beli dan nov roman, tedaj nastane v hipu cela literatura o njem. Jedni povzdignejo delo do nebes, drugi iščejo po slovarjih besed, da bi pisatelja bolj oblatili in pobili... občestvo pa se trga za najmoejše delo, naroča, kupuje, čita in razpravlja, da se ameja srca i pisatelju i založniku. Toliko hvala še ni želj noben literat, toliko greje ni dočkal še noben pisatelj, kakor Zola, a dela nobenega pisatelja niso toli razširjeni, kakor prav Zolin. Zadejti v njegov roman „Rim“ je začel izhajati hrkrati v francoskem, italijanskem in nemškem jesiku.

Isto se ponovi tudi sedaj.

Zolin najnovejši, težko pričakovani roman je začel namreč pred par dnevi izhajati v francoskem listu „Journal“. Roman „Pariz“, kateri izvestno ne bo vabujal samo radi svoje velikanske snovi splošne pozornosti, kakor so jo vabujali sploh v Zolini roman, se odlikuje posebno zato, ker pisatelj, živeč tam v Parizu, pozna popolnoma velenzanimivo življenje tega modernega mesta in mu ni

bilo treba tega šele študirati in ogledovati. Roman „Pariz“, s katerim je Zola završil svojo trilogijo: „Lurd — Rim — Pariz“, je baje najboljše in največje delo pisateljevo.

Zola sam je pravil nekemu žurnalista „Tempo“ o svoji knjigi to le:

„Pariz“ ima več dramatičnega življenja in več impreminjajočega se dejanja nego „Rim“. Opisovalni del obsegajo le par stranij, ker so bolj obširni opisi različnih krajev Pariza že v mojih prejšnjih romanhah. Tako so m. pr. opisane prodajalne izložbe v „Au Bonheur des Dames“, veliki trg v „Ventré de Paris“, delavske del Pariza v „Assommoir“ itd. in je sploh tako nevhvaležno delo opisovati Pariz. Ob času tukajšnje svetovne razstave l. 1867. je hotela neka skupina pisateljev napisati nekaj tacega. Obsežna knjiga, katere uvod je spisal menda Victor Hugo, se je prodala le v prav maloštevilnih itisksih in je bila kmalu čisto pozabljenja. Ta izkušnja mi je koristila. Sploh ne bodi „Pariz“ nikakšna „potna knjiga“; istotako bi se ne strinjalo z mojimi po-klicem romancopisca, ako bi napisal zgodovino tega mesta, ki je sedaj prav tako mesto vseh mest, kakor je bil včasih Rim. Torej nikak „plagijat“, ne „potna knjiga“, ne „zgodovinski spis“! Mislim, da se mi je posrečilo, čeprav se teh treh težav, seveda ne brez truda.

V romanu nastora mnogo oseb v milieju, čigar vse karakteristične posebnosti se vidijo že na

nimi boji, prav tako prinese 19. vek nov boj, gospodarski boj. Prekomorske države so Evrope sila nevarne, zato treba, da se zvežejo vlasti, ter da složno, ramo ob ramu odbijajo naskoko Amerike. Graf Cipriani, bivši nemški kaucelar, je leta 1891. izrekel isto misel. Tadi on je kazal na veliko nevarnost, katera grozi Evropi v bodočem veku na gospodarskem polju. Države, ki so sedaj velenje, postanejo materialno ničevne državice. Ako hočejo evropske države obraniti svoje avtočno stališče, tedaj se bodo morale tesno združiti. Prišel bo čas, da države spoznajo, koliko pametnejšega in najnovejšega dela imajo, kakor da druga drugi pišejo, ker bodo v gospodarskem boju primorane zastaviti vse svoje moći za obranitev svojega obstanka.

Avtro-ugersko-ruska zveza. "Nov. Vremja" pišejo: Še nikdar ni zunanj minister Habsburške monarhije tako odkrito in naravnost priznal nesobičnosti ruske politike v krščanskem orijentu. Nobe prednik Goluchowskega se ni cd' očil razpravljati to vprašanje v toli odločnem tonu, dasi nima naša vlada na Balkanu nobenih drugih namenov, kakor zavratiti sebične nameste nekaterih evropskih vlastij. Odločne izjave grofa Goluchowskega smatramo za prevažen dokaz resce izpremembe v smerih dunajskega kabinka glede osib našeg, katere mora vršiti na Balkanu. Počig trozvezje in fancosko ruske zveze obstaja sedaj tudi avtro-ugersko-ruska zveza z ozrom na orijentsko vprašanje. Pri sedanjem položaju Evrope je to dejstvo jake važno in pomirljivo.

Nemiri mej Albanci. V zgornjem delu Albanije je začelo mej narodom zopet prav nevarno vreti. Albanci se upirajo vojaški službi ter nočijo plačevati davkov. Mogoč krajev se je dvignilo z orožjem proti turškim oblastvom, in vlada je poslala v Verisovič in okolico deset bataljonov vojakov. Nadajo se, da se udadč Albanci brez prelivanja krvi. Položaj je tokrat kritičnejši, ker so Albanci sedaj dobro oborčeni ter so po grško-turški vojni še vedno jake bojeviti.

Aféra Dreyfus-Eszterhazy narašča. Preiskovalna enketa, kateri načeljuje general Pelleix, je poklicala iz Tunisa polkovnika Picquarda, ki bo danes zapršen in zraslišan kot glavna priča proti Ezterhazyju. V stanovanju Ezterhazyja in Picquarda so bile že preiskave ter so našli važne listine. Ždovski časopisi prisnajo vsak dan nove podatke, ki naj bi dokazali Dreyfusovo nedolžnost, antisemitski časopisi pa trdijo, da je vsa sfēra sad najesramnejšega židovskega sleparenja, ki boče ne-dolžnega Ezterhazyja uničiti.

## Dopisi.

Iz celovške okolice, 22. novembra. Kdor natančneje premisljuje žalosteni položaj, v katerem životarimo korčki Slovenci že od nekdaj tèn, posebno pa v zadnjem času, ko takorekoč bijemo ljeti boj za svoj narodni obstank, ta se mora po vsej pravici vprašati, če je sploh mogoče, da pojde še naprej tako dalje. Mislim, da bode vsak trznomislec in razeoden Slovenec brez ozira na načela, katera tudi nas Slovence ločijo v različne stranke, zanikal to vprašanje. Znano je ramreč, da je naše

jemu lastnemu naziranju o sreči sedanjosti, o vzvišenosti človeške usode, kadar bodo človeški družbi jedini temelj „delo“.

Iz h koncu pravi Zola: „O tem svojem delu sem pripravljen slišati prav taiste kritike, katera sem že čul o vseh prejšnjih svojih spisih. Upam pa, da bodo po moji smrti drugače sodili, saj bodo spoznali, da nisem bil niti pesimist niti pobujljivec. Kdor poje vedno življenja slavo, tisti ni pesimist, in nikak pobujljivec ni, kdor ne utrudljivo oznanja velike dobre dela. Ako prečitate mojo romansko serijo: „Rougon-Macquart“, čitali boste na vsaki strani ljubezen do življenja in navdušenje do dela... Nič ni hujšega, nego je puščoba in smrt. Smer, katero sem jaz izoral na nehvaležnem polju literature, je ljubezen do dela in do življenja. Laž je torej, da sem hotel duhove pokvariti in oplašiti jih; in kakor me taki nazori malo brigajo, mislim tudi, da izginejo prej ko prej...“

Želeti je, da izide v dobrem slovenškem prevodu vsaj nekaj poglavijih oddelkov slavne triologije „Lurd — Rim — Pariz“. Tu bi spoznali vso gigantičnost Zolinih sujetov in prekrasne, elementarno uplivajoče prizore v tem poetičnem, dasi realističnem delu Zole tudi oni Slovenci, ki mečejo blato nači in na njega učence, dasi jim je ta triologija do cela neznana!

K. G.

vzorno „Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroskem“ povodom poslednjih volitev bodisi v deželai kakor tudi v državi zbor sklenilo nekak kompromis s tukaj na Koroskem obstoječo katoliško ali konservativno nemško stranko, in sicer vsled izrecnega zahtevanja našega knezoškofa dr. Kabna, ki je — kar bodi posebno podvrzano — hotel, da obe društvi vzajemno postopati za časa volitev. No, ali se je pa s tem ubrala tudi prava struna, ni namen teh vrstic tu podrobnejje razpravljati, saj se bo to že sčasoma pokazalo. Toda sodeč po postopanji nemške katoliške ali konservativne stranke in po pisavi glavnega glasila te stranke „Kärntner Zeitung“ se je bat, da t. »» delovanje« za nas Slovence ne bo koristno. Čedalje trdnejše postaja mnenje: Boljše je samonekaj lastnega, pristnega, kakor pa Bog v kakov veliki (?) uspehi, katera smo bajè dosegli skupno. Namisel mi pri tem prihaja ona stara pripovedka o lisici in oježu, katerega je prva prestovoljno vzela pod svojo streho. Jež se je nekaj časa res stiskal v kot lisičnega brloga, a ko je postal bolj domač, tedaj si je mogočno okupiral ves prostor, tako, da je napolej moral še njegova dobrotnica lisica pobrati šila in kopita ter iti. Nekako pa tak način bo menda tudi z našimi »nepoklicanimi gosti«, kateri se vedno boj šopirjo in domače čutijo pri nas. Toda preved sem že raztegnil to stvar, ali prosim, g. uradnik, cpristna, ker to je tako važno, da se ne s ne prezeti, kajti to sem Vam le mimogrede omenil v spomin vseh onih, ki tako prido skojo oprati madaž. Danes Vam hočem navesti le jeden sladaj, mislim, da je najnovejši, katerga gotovo še niste čuli. V srce me je zbolelo, ko sem čital »Free Slavonia«, da boče naša nemška katoliška stranka za celovško okolico ustvarjali svojo posojilnico po Raiffeisenovem sistemu. Za Boga, ali že nimamo osnovane take posojilnice, ki se imenuje: »Hranilno in posojilno društvo?« Ali vprašajmo se pa vendar, kolikor naj bi služila ravnokar ustavljajoča se posojilnica? V celovški okolici prebiva poleg Slovencev, ki se še niso izneverili svojemu rodu, tudi nekaj Nemcov. Po mišljenu so skoro vse strastni nemški nacijsači; privržencev katoliške nemške stranke je v tej okolici tako boro malo, da bi jih niti opoudiše z lujo okrog iskaje ne naštel 50! Z t. posojilnico je pa na vsak način treba vse drugačnega števila, kakor je ravno imenovano. Kar nas je Slovencev tu, imamo že svojo posojilno društvo, nacionalni Nemci pa nosijo denar ali ga bodijo iskat v svojo shrambo, katero imajo tudi v Celovcu. Kaj toraj preostaja drugega, nego da boče novostanovljeno društvo konkurirati z našim slovenskim zavodom. Nastati bočen na ta način mesta državica v državi. Konkurenco bočen imeti na vse strani. Osnovali so si Jožefovo tiskarno ter knjigovznicu, da morejo tekmovati z ono družbo sv. Mohorja. Sedaj jim je še naša posojilnica na poti, tudi tej mislijo škodovati. Če so stokrat vora. Šejemo, kaj je vzrok ali je naše slovensko posojilno društvo premalo katoliško ali kaj je krivo temu? Premalo katoliško menda ne bodo, ker se nahaja v rokah samo strogo katoliških mož, mej katerimi je tudi gosp. Val. Podgora. Ali gospodje, ki bočajo osnovati novo jednako društvo, ne bi mogli nositi denarja v to našo posojilnico in hranilnico in bi potem dobivali iz nje denar? Toda njam ne diši, ker je to slovenska posojilnica, in ker v njej ne morejo oni zauskovati, so si brž ismislili, da si ustanovijo lastno. Ni vemo sicer, ali se jih ta namera izvestau obnese, gotovo pa je, da skušajo oslabiti moč naše slovenske posojilnice. Taki prijatelji so torej ti nemški konservativci! J.

## Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. novembra.

— (Imenovanja v pravosodju) Mestni politički komisar gosp. Fran Podgoršek je imenovan sodnim pristavom v Logatu, sodeci pristav v Logatu, g. Fr. Cotman je premeščen v Litijo. Odhod gosp. Podgorška iz mestne službe moramo istrenno obžalovati. Gosp. Podgoršek je politički urad izbran organ izvraževal svoje poslovne vestao, marljivo in takto tako, da je občinski svet imel opstovano priliko, izreči mu svoje priznanje.

— (Komisija za pridobninski davek) Ta komisija se bo mogla že v kratkem konstituirati, ker se je po sporčilu »Fremdenblatta« finančni minister že odločil, kako naj se sestavi komisija. Minister imenuje namreč predsednika in njegovega namestnika, ter polovico komisijskih členov.

— (Slovensko trgovsko pevsko društvo v Ljubljani.) Vlada je potrdila pravila tega močega društva in mi le želimo, da postane središče in zbirališče narodnih trgovcev in trgovskih pomožnikov. Društvo se je ustanovilo pod ugodnimi avpercijami in si gotovo pridobi najsplošnejše simpatije.

— (Volila.) V Preski umrl župnik Martin Derčar je zapustil jako veliko premoženje. Mej drugim je volil 1200 gld. za dijaško ustanovo, družbi sv. Cirila in Metoda je zapustil 5547 gld.,

družbi sv. Mohorja 500 gld., ljubljanski dijaki kubiji pa 200 gld.

— (Iz Spodnje Idrije) se nam piše: »Slovenec« ne ljubi resnice in zato mu tudi njegov dopisnik najaje postrežjo z lažmi. In lagati znajo, ti njegov dopisnik, prav kakor da je to njih poklic. Poraza pri volitvi v Sp. Idriji »Slovenec« dopisnik ne more prebole. Sedaj je za mizo in napisal dopis, kateri je priobčil »Slovenec« dne 17. t. m. V tem dopisu kvasi dopisnik o nek »mokraško liberalno narodni zvezzi«, in saka vso stvar tako, kakor da so vse tisti sami brezverci, ki so volili proti volji klerikalcev. Le počasi! Tudi mi smo se že naučili razločevati moj vero in moj duhovščino. Kakor nista sodnik in pravo jednaka nerazločljiva pojma, tako tudi ne vera in duhovnik. Kakor se mej sodniki najde ničvreden človek, tako se najdejo taki ničvredni tudi mej duhovščino. Mi smo dobri katoličani in spoštujmo svojo vero, da bi pa bili duhovniki naši gospodarji, nezmotljivi in vsegamogočni, mi pa vih brespravni hlapci, — tega pa ne! Dopisnikova tiditev, da Poldeta diši županski stol, je smešna izčrpljotina. Dopisnik bi pač rat naredil razpor moj sedanjem jako vestačom, marljivim in občinstvom županom in dnežimi možom. Resčačo pa je, da je gospoda kaplana dišal — dželnozborski mandat! Govori se, da je v tem emisiju agitoval po Kančljah. Da bi ljudi lagje ujet na svoja liniente, jim je mesta obljuboval železne brevi in železne mostove. Popolna laž je, da je kdo statkal za »motrič«, da bi bili vpisani v vodilni imenik, kajti samo jedan mu se je naredil rekurs. Resčica je tudi, da se imen dopisnik zahvaliti samo veldušnosti očeta t. pašega otroka, da ni prišlo do tožbe, in resčica je tudi, da je dopisnik rekel dvema posestnikoma naj gresta po Poldetu, kadar ju bo treba obhajati. G. spod dopisnik! Pometajte najprej pred pragom Vaše družne, Vaših staršev, potem pred Polietovo hišo! Posnemajte našega g. župnika, in vladala bosta mir in sprava tudi v nas. Da bi Vam še kdaj kaj odgovarjali, tega pač niste vredni.

— (Iz Medvod) se nam piše: Gorčane je zadeva nesreča, da imajo schulverensko šolo. Ta zavod obiskujejo samo otroci fabriških delavcev. Tovarna se ne zadovoljuje samo s tem, da slovenske delavce kar mogoče izkoristi, polakomila se je tudi njih otrok in jih sili v schulverensko šolo. Na tej šoli poučuje učitelj, kateri je sicer stratem German, tako da začne kar besneti, če kje zagleda »Slovenski Narod« ali vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda, ki pa kot ujetel ni dosti prida. Otroci, obiskujuči njegovo šolo, niti slovenskih črk ne poznajo, dasi so vse slovenskega rodu, zato pa so se naučiti besed in izrazov, katere obujajo radične slatne...

— (Privatni otroški vrtec v Kranju) Deželni šolski svet je dal okrajnemu šolskemu nadzorniku v Kranju, g. Andreju Žumru, dovoljenje, da ustanovi in vodi privatni otroški vrtec.

— (Nesreča) V Majdičevem mlaku v Kamniku je ponosrečil mizar Elvard Koblar, in sicer vsled lastne neprevidnosti. Padla je nanj dvigalica in ga tako pobila, da je naslednji dan umrl.

— (Požari.) V Tepah pri Požeku v Litijskem okraju sta pogorela posestnaka Janez Vodiček in Franc Zagorc. Vodiček ima škodo 1800 gld., Zagorc pa 1700 gld. Na Homcu v kamniškem okraju je ogorj uničil poslopja treh posestnikov. Skupna škoda znsa 2600 gld.

— (Tatvina) Kakih 30 let star človek je posestnik Antonu Franku iz Bitenj v postojinskem okraju utradel iz hleva konja in ga odgual proti Uremu. Tatu nasledujejo.

— (Osebna vest) Voditeljem okrajnega glavarstva v Slovenjem Gradci je imenovan komisar celjskega glavarstva Zoff.

— (Narodni dom v Mariboru) je bil ministro soboto dozdan, te dni pa se nanj postavi streha.

— (Politično društvo »Edinost« v Trstu) priredi prihodnjo nedeljo dne 28. t. m. popoludne v Bazovici v gostilni »Pri lipi« gosp. Josipa Urbančiča javen shod, na katerem bo poročal tržaški deželnemu poslancu g. Vekoslav Gorjup o delovanju dež. zborna oziroma obč. sveta tržaškega.

— (Slovenski klub na Dunaju) priredil je pred krahim prvi večer v te sezonu v lepi in prostorni dvorani hotela »zur goldenen Eule«. Prisotnih je bilo več dam, nekaj cerkvenih dostojevanstvenikov (č. gg. dr. Sedej, mons. Jančar, župnik Bartelj, dr. Pavlica), izmed posvetne gospode omenim dvornega in sedanega odvetnika dr. Sashua, prof. dr. Primožiča in dr. Pajka, povodovjo M. Hubada, ministra tajnika dr. Ploja, došlo je več slovenskih učiteljev in tudi nekaj visokošolcev. Gospodinja Marica Lužarjeva igrala je kaj spretno in manj občutkom na citrah ter bila od vseh strani odlikovana. Nazdravljalo se je vč. g. dra. Sedeju, vrli rodbini Lužarjevi, najmlajšima častnima udoma slovenskega pvskega društva, gg. Mat. Hubadu in Jak. Puklu. Čestitalo se je klubovima udoma gg. dr. Petru Laharnarju, ki je imenovan okr. glavarjem in g. Antonu Delesu, ki je odlikovan s Fran Josipovim vit. redom. Prijazen večer ostane vsebu prijetnem spominu.

— (Slušatelji lvoškega vsežilišča) so pridelili profesoru dr. O. Balzerju, avtorju včeraj tudi v „Slovenskem Narodu“ kratko označenega odgovora na Mommsena, veliko ovacijo. Ko je stopil v dvorano, začeli so velikošolci ploskati, modrošlovec Wroblewski pa se je zahvalil imenom slovanske mladine za krepko obrambo Slovanov. Profesor Balzer se je zahvalil za ovacije ter dejal, da je smatral za svojo dolžnost braniti zgodovinsko istino ter zavračati neresnične napade na Slovane.

\* (Tragedija treh rodbin) V Pragi so zaprli oktobra meseca m. i Karola Haina, poštnega opravitelja, ker so ga sumniali, da je izmaknil delno pismo, v katerem je bilo 16 000 gld. Ker je nedostajalo dokazov, so porotnik Hain sicer opravil, a poštna direkcija ga je disciplinarnim potom odpustila. To je Hain tako belelo, da se ga je lotila melanholija in sušica. Slednje je prešlo na dan, da je opravitelj J. Samek tam, kateri je služboval s Hainom na isti pošti. Samek je ves skesan priznal, da je vzel deset, ker se je hotel s svojo ljubico poročiti. Ta njegov čin pa je imel strašne posledice. Hain je umrl pred kratkim od žalosti, ker so ga po krivem sumnili. Njegovo staro mater je zadele srčna kap, umrla je kmalu. Poštni uradnik Urban pa si je domaševal, da bo i on po krov obdolžen, zato je zblaznel ter pred par dnevih umrl. Tudi njegova soprona je vsele moževje smrti snorela. Ia končno je Sam kova ljubica takšno doživela obolenja, da bi v upanju, da bi ozdravela. Tudi njena mati je vsele žalost hudo obolenja.

\* (Denar in — slava) Navedno se je baye posudil neki podjeten stockholmski knjigozaložnik uglednemu norveškemu pisatelju, da natisce vse njegova dela v švedski prečavi. „Rizume se, da mi to podjetje ne boje neslo nikakega dobička; tu se gre samo za — slavo. Zato tudi za trdno pričakujem, da ne boste zahtevali nobenega honorarja“, je pisal založnik Pisatelj pa mu je sledče odgovoril: „V čudnih časih živimo. Pisatelji pišejo kojige radi — denarja, knjigozaložniki pa jib za-lagajo radi — slave. In vendar imajo maložniki dedat, pisatelji pa le — slavo.“

\* (Ali smejo učiteljice kolesariti?) To vprašanje vzbura sosedj Pariz. Več učiteljic je bilo radi kolesanja nakrat odpuščenih ali pa premeščenih. Obč. svetnik Larisse je zato narebil proti dotičnim ravnateljstvom ostre spomenico. Da bi bili pariški ljudskošolski ravnatelji toliki filistri brez povoda, ni verjeti. Bržčas so kolesarile učiteljice v oblekah, ki je bila vendar malo preveč — moderna. Ali pa so celo v hlačah vodenale.

\* (Roparstvo v Španiji) V okolici mesta Granade se potika 10—12 roparjev, kateri so že veliko ljudij crpal. Nedavno so napadli bogatega posestnika, pridržali so v njegov grad, vzel mu veliko denarja in drugih dragocenostij ter mu smrtno ranili hčer, katera je klicala pomoči. Roparji morarajo biti zelo premetni, kajti do sedaj je bil vse trud, ujeti jih, zaman.

\* (Električno železnico preko morja) so naredili od brightonske obale do 6 kilometrov oddaljenega Rottingdeana Vagoni imajo obliko paroča.

\* (Ženski me tni odbornik) Občinski svetnik Klotz v Pensylvaniji je pomilovanja vreden človek. Kadar koli je imel kaj težavnega reševati, je — „obolel“. Kadar je pregloboko v kupico pogledal, je tudi — „obolel“. Nekega je dan je bil zato v strašnih škrpicah. Neko stvar je bilo treba v obč. svetu enjno rešiti, on pa je bil zopet „bolel“. Poslal je tedaj svojo 18letno hčer v mestni odbor; ta je tako dobro izvršila nalogo, da je ostala od tistihmal stalno mesto odeta v službi.

\* (200 000 mark za zbodljaj moskitov) Mr. Amberg v Louisvilu se je bil zavaroval pri splošnem zavarovalnem društvu v Izrednjih državah zoper nesrečo in za življenje. Pred par meseci ga je pičil moskit, vendar zbodljaja se mu zastrupila kri in mr. Amberg je umrl. Njegova žena je zahtevala zavarovalno sveto 200 000 mark. Ker se je banka branila, jo je tožila pri sodišču. Prva in druge instanca sta gospo odklonili, najvišja instanca pa je izrekla sodbo, da je zadeva Amberga velika nesreča, ker je moral umriti in zato banka mora izplačati vso sveto. To se je tudi zgodilo.

### Darila:

Prostovoljnemu gasilnemu društvu v Ljubljani je firma G. Tönnies povodom svoje petdesetletnice podarila 80 gld.

### Telefonična in brzjavna poročila.

Dunaj 26. novembra. Opozicionalne stranke so imele včeraj dolga posvetovanja glede korakov, katere naj store radi sklenjene premembe opravilnika. Ker nasvet, naj opozicionalne stranke izstopijo iz drž. zborna, vendar odpore socijalnih demokratov in krščanskih socialistov ni obveljal, so Nemci to misel opustili in sklenili, da ostanejo v državnem zboru.

### Revolucija v parlamentu.

Dunaj 26. novembra. Z bestjalno podivjanostjo se je opozicija uprla zahtevi, naj se v redu in dostojno reši borba strank. Pri zori, kateri so se primerili, prekašajo vse, kar jih je bilo doslej, a desnica se ni dala ugnati. Predsedstvo je porabilo včeraj sklenjeno premembo opravilnika. V kulinirjih je bilo zbranih 60 redarjev pod vodstvom dveh policijskih komisarjev v uniformi. Vsled nezaslišanih brutalnosti je bilo predsedstvo primorano izključiti 13 poslancev.

Dunaj 26. novembra. Seja se je začela ob 1/2 12. uri. Komaj se je predsednik Abrahamowicz prikazal na svojem mestu, usula se je nanj ploha najstudnejših psovk Nemci in socijalni demokratje so nanj vpili „Schuft“, „Falot“, „Gauner“, in klicali „Ven ž njim“, „Vrzimo ga ven“. Socijalisti so se na to zbrali okrog predsedništva in nakrat je Berner kakor maček splezal čez ograjo, planil na Abrahamowicza in ga sunil s pestjo. Poslanci desnice so prihiteli na pomč. Za Bernerjem je splezal tudi Resel na predsedniški oder in za njim socijalist Beneš. Poslanca Udržal in Dyk sta vrgla Bernerja, Beneša in Resla z odra. Nastal je boj. Socijalisti so dobili brez števila zašnic in udarcev s pestjo, ali to jih ni ustrašilo. Verkauf in Daszynski sta jim z raznimi Nemci prišla na pomoč, a socijalisti so stali v prvi vrsti, šli so za nemške nacionalce v boj in delali so tako, kakor sta jima v loži nahajajoča se voditelja dr. Adler in Pernerstorfer velevala. Vsled silnega hrupa je predsednik pretrgal sejo.

Dunaj 26. novembra. Socijalni demokratje so se škandalozno vedli. Daszynski se je vselel na predsednikovo mesto, Resel pa je z obema nogama stopil na predsednikovo mizo in ob viharem odobravanju razmetaval predsednikove spise. V tem so se odprla vrata in pod vodstvom policijskih komisarjev prišla je iz kulinarja v dvorano kolona redarjev. Ministrski predsednik jim je zaklical: „Laufschritt“. Ko je opozicija zagledala redarje, zagnala je silen vihar. Nemci so tulili kakor divje zveri in najeto galerijsko občinstvo jim je pomagalo. Policija je obstopila predsedništvo. Pod predsednika dr. Kramar in dr. Fuchs sta stopila k socijalnom, in Kramar jih je dva krat pozval, naj takoj zapuste predsedniški oder. Socijalni demokratje so odgovorili s psovkami. Ko se socijalisti tudi pozivajo reditelja posl. Langa niso odzvali, je Lang vevel policiji, naj socijalne demokrate siloma odstrani s predsedništva. Zdaj je nastal uprav nepopisen prizor. Socijalni demokratje so se redarjem uprli v vso silo, pehali redarje od sebe in z rokami in z nogami suvali na vse strani. Nekateri so se vrgli na tla. Redarji so jih morali iz dvorane nesti, držeč jih za roke in noge. Odnesli so iz dvorane Bernerja, Resla, Steinerja, Hybeša, Kiesenwetterja, Verkaufa, Beneša in Daszynskega. Bila je silna gneča. Jeden razgrajačev je Kronawetterja z nogo sunil v želodec tako, da je omedelil in da so ga morali domov peljati. Mej tem, ko so redarji socijalne demokrate iz dvorane nosili, so Nemci na vso moč ploskali in se rogali redarjem in desnici, zlasti je Schönerer zasramoval redarje.

Dunaj 26. novembra. Ker se je mej popisanim prizorom pokazalo, kako soglasje vlada mej opozicijo in galerijskim občinstvom, ker je to občinstvo zasramovalo predsedstvo in opoziciji pribjalo ovacije, je predsednik ukazal, da se galerija izprazni. Levica je galerijsko občinstvo hujskala, naj se ne uda, naj

se siloma ustavi. Wolf pa je zaklical: Pri cesarskem dvorcu se že strelja!

Dunaj 26. novembra. Ko so ob 12. uri prišli ministri in predsednik Abrahamowicz v dvorano, začeli so Nemci znova razgrajati in Badenija in Abrahamowicza psovati, pri čemer se je posebno odlikoval Wolf. Abrahamowicz je poklical policijskega komisarja in mu ukazal, odstraniti Wolfa. Wolf je psoval kakor pijan pobalin in zbežal k Pferscheju in Novaku, katera sta se ga oklenila. Redarji so Wolfa siloma odpeljali iz dvorane v predsedniško pisarno, kjer se je Wolfu naznanilo, da je za tri seje izključen, potem pa so ga odpeljali iz parlamenta na cesto.

Dunaj 26. novembra. Po odstranitvi Wolfa je predsednik prej pretrgano sejo zopet otvoril. V tem so se bili vrnili poprej silom odstranjeni, a ne izključeni socijalni demokratje. Obsipali so predsednika z najinfamnejšimi psovkami kakor „Gauner“, „ehrloser Hund“, „Zuchthauskandidat“ itd. Zlasti se je odlikoval Daszynski. Predsednik ga je dvakrat poklical k redu, ker pa se Daszynski za to ni zmenil, ga je predsednik izključil za tri seje. Redarji so morali Daszynskega siloma vleči iz dvorane, ker se je branil z rokami in z nogami.

Dunaj 26. novembra. V tem, ko so redarji imeli opraviti z Daszynskim, si je Schönerer naredil iz platna vrečo, nametal vanjo raznih rečij in tolkel ž njo po svojem pultu. Predsednik ga je izključil za tri seje in ga dal odpeljati iz dvorane. Schönerer se redarjem ni upiral. Podal je Kitlu in Turku roko in jima rekel „Heil“, potem pa šel, tulec „Hurrah Germania“.

Dunaj 26. novembra. Po odstranitvi Schönerera je prevzel dr. Kramar predsedništvo. Opozicija ga je pozdravila s „Pfui“ in „Hanba“. Kramar je dal besedo grofu Stürgkh, da utemeljuje svoj protest radi premembe opravilnika. Mej tem so socijalisti Kramara neprestano psovali. Kramar je pretrgjal sejo in izključil Steinerja ter ga dal odpeljati. Komaj je pa zopet otvoril sejo, začeli so socijalni demokratje na razne načine razgrajati, vendar česar so bili izključeni Schrammel, Verkauf, Kiesewetter, Hybeš in še nekateri drugi, potem pa se je seja zaključila.

Dunaj 26. novembra. Prihodnja seja poslanske zbornice bo jutri ob 10. uri dopoludne.

### Narodno-gospodarske stvari.

Osebni kredit po kranjski deželi.

(Spisal Ivan Lapajne.)

#### II.

Kako dobe osebni kredit mali kmetski posestniki?

1.) V katerih zavodih?

Kranjska dežela šteje dandanes že precejšnje število raznih denarnih in kreditnih zavodov, ki skrbe na jedni strani, da se razpoloživi denar plodonosno naloži (hranilne vloge), na drugi strani pa, da zadobi domače prebivalstvo potrebni kredit (posojila). Ti kreditni zavodi se ločijo v hranilnice in posojilnice. „Hranilnic“ v pravem pomenu besede, ki so osnovane na podlagi hranilnega zakona, je sedan na Kranjskem 6. Najstarejši in najboljši tak zavod, ki je po svojih pravilih prav za prav le „društvo“, je „kranjska hranilnica“ v Ljubljani, ki deluje z najboljšim uspehom že nad 75 let. Za njega je najstarejša hranilnica mesta Kranjskega. Mlajše pa so v najnovnejši dobi osnovane hranilnice mest: Ljubljana, Kranj, Novomesto in Radovljica. Razen teh denarnih zavodov, „hranilnic“, se nahaja na Kranjskem danes še 63 „posojilnic“, ki so vse osnovane na podlagi zadružnega zakona, z dne 9. aprila 1873. l. oz. postave z dne 1. junija 1889. l. Radi tega so te slovenske posojilnice registrirane zadruge, deloma z omejeno (7) deloma z neomejeno (56) zavezno. Mej vsemi temi zavodi je le jeden, ki deluje že nad 40 let, in ki je bil ustanovljen še pred omenjenim zadružnim zakonom; ta zavod je „Obrtno pomožno društvo“ v Ljubljani, ki danes seveda ni nobeno „društvo“ več, ampak je kot „zadruga“ urejeno. Vse te posojilnice, katerih poslovna leta so različna (od 1 do 40 let), imajo ponavje svoj sedež v sodnijskih okrajih, tako da smem reči, da je na Kranjskem v 31 sodnijskih okrajih že 63 okrajnih posojilnic. Le 3 sodnijski okraji še nimajo svojega denarnega za-

voda, t. j. Tržič na Gorenjskem in kečevski okraj, ter novomeški okraj (v Novem mestu pa je hramnica.)

(Dalej prib.)

### Umrli so v Ljubljani:

Dne 24. novembra: Neža Čebular, delavčeva žena, 58 let, Karlovska cesta št. 16, bronchitis. — Marija Bizovičar, gostja, 84 let, Strališke ulice št. 12, ostarlost.

V otroški bolnici:

Dne 25. novembra: Reza Močnik, delavčeva hči, 4 leta, dušljivi kašelj.

V deželni bolnici:

Dne 23. novembra: France Oman, delavec, 15 let, jetika.

Dne 24. novembra: Alojzij Hlebec, delavčev sin, 4 meseca, opekline.

### Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Novečenje	Čas opera-	Stanje	Tempera-	Vetrovi	Nebo	Padelina
	ovanja	baro-	ratura			v mm. v
		mētra	°C			24 urah
25.	9. zvečer	740,3	-1,8	p. m. svzh.	oblačno	
26.	7. zjutraj	743,3	-3,6	sr. svzh.	jasno	8,5
.	2. popol.	744,5	-0,5	sr. jzav.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 0,9°, za 0,6° pod normalom.

### Dunajska borza

dne 26. novembra 1897.

Skupni državni dolg v notah . . . . .	102 gld. 25 kr.
Skupni državni dolg v srebru . . . . .	102 " 25 "
Avtrijska zlata renta . . . . .	122 " 80 "
Avtrijska kronska renta 4% . . . . .	102 " 20 "
Ogerska zlata renta 4% . . . . .	122 " 85 "
Ogerska kronska renta 4% . . . . .	100 " — "
Avtro-ogerske bančne delnice . . . . .	947 " 75 "
Kreditne delnice . . . . .	353 " 75 "
London vista . . . . .	120 " 05 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark . . . . .	58 " 95 "
20 mark . . . . .	119 " 78 "
20 frankov . . . . .	9 " 55 "
Italijanski bankovci . . . . .	45 " 37 "
C. kr. cekini . . . . .	5 " 68 "

Dne 25. novembra 1897.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	160 gld. 25 kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	191 " 75 "
Dunava reg. srečke 5%, po 100 gld.	129 " — "
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlisti zast. listi	98 " 50 "
Kreditne srečke po 100 gld.	200 " 50 "
Ljubljanske srečke . . . . .	22 " 75 "
Rudolfove srečke po 10 gld.	24 " 50 "
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	162 " 50 "
Tramway-držav. vejl. 170 gld. a. v.	430 " — "
Papirnatи rubelj . . . . .	1 " 28 1/4 "

Št. 3091.

## Razglas.

Uradni prostori c. kr. deželne sodnije v civilno pravnih zadevah nahajajo se v hiši baronice de Traux

na Bregu št. 20;

uradni prostori deželne sodnije v kazenskih zadevah, okrajne za m. d. sodnije v kazenskih zadevah in državnega pravnosti pa

v Hrenovih ulicah št. 11/a

kjer se bodo za naprej tudi porotne razprave vršile.

C. kr. dež. sodnije predsedništvo v Ljubljani

dne 18. novembra 1897.

**Cech Moravska R. A. SMEKAL**  
c. kr. priv. tovarna brizgalnic, cevij in kmetijskih strojev  
priporoča vsake vrste  
brizgalnic in cevi  
ognjegasna društva  
kmetijske stroje  
po najnižji ceni  
tudi na obroke.  
**Podružnica: R. A. Smekal v Zagrebu.**  
Slavna tvrka R. A. Smekal, podružnica Zagreb.

Vsa čast Vam! napravil sem dne 5. septembra t. l. vajo in sem povabil sosedna društva in naša bizgalna je dvema vodo dajala tako, da niti shajati nista mogli. V. K. Vas budem toplo priporočal, kar sem že jedenkrat storil. Sledi Vam tudi potrdilo in zahvala od odbora požarne brambe.

Koroška Bela (Gorenjsko), dne 13. septembra 1897. (1500-7)

## Trgovski pomočnik

z najboljšimi spriceljavi, izvrjen v vseh strelkah trgovstva  
1866 služba do 2. ali 18. decembra se ostanje

Ponudba naj se pod „Trg. pomočnik“ pošiljajo upravnemu „Slovenskega Naroda“.

## Trgovski pomočnik

izvrjen trgovine z mešanim blagom, zmožen slovenskega in nemškega jezika, si želi premeniti svojo sedanjou službo.

Ponudba, naj se blagovoljno pošiljati na upravninstvo „Slovenskega Naroda“.

(1819-2)

## Pisarja

z vedletno prakso, neoženjetega, veščega obeh deželskih jezikov, vzprejme dr. R. Bežek, c. kr. notar v Zatičini.

(1801-3)

## Za justične uradnike!

Glasom, just. minist. ukaza, s dne 9. avgusta t. l. bodo gospodje justični uradniki s početkom l. 1898. javne obravnavi opravljalni v

(1761-3)

talarju in barelu.

S tem dajeva na blagovoljno znanje, da moreva iote dobavljati po najnižjih cenah in prosiva goopode uradnike, da vpoštevajo najino ponudbo, aho si omislijo tako obleko.

Zagotavljoča najcenejšo in najsolidnejšo postrešbo, se pripravčava z velespostovanjem

## Gričar & Mejač v Ljubljani

Predirnove ulice št. 9.

## „Kondor“.

(1788-6)

## „Helios“.

(1789-6)

## Prva in najstarejša zaloga klavirjev

v Ljubljani, Florijanske ulice št. 50

si usoja naznati velecenjenemu p. n. občinstvu v Ljubljani in okolicu, da ima na prodaj po najnižjih cenah od danes naprej kratke klavirje in pianine najboljše vrste, ki so danes došli, iz najbolje renomiranih dunajskih tvrdk: c. kr. dvorni dobavitelj Kutschera, zadruga „Lyra“, Stelzhammer itd Popoloma novi klavirji od 240 gld. naprej s 15-letnim jamstvom: se oddajajo na obročna plačila; izposojo se od 2 gld. naprej. Stari klavirji se jemljó v zameno, vbiranja in poprave se izvršujejo najtočnejše.

Z velespostovanjem

Ferd. Dragatin.

**R. DIT MAR**  
c. kr. dež. priv.  
D tovarna za svetilke in kovinsko blago na Dunaju  
I Petrolejske svetilke  
T Moderateur-svetilke  
M Električni razsvetljevalni predmeti  
A od najpriprostejših oblik do najelegantnejše oprave  
R. DIT MAR za vseh vrstah.  
Instalacije  
električne razsvetljave.  
Ditmar-jeve svetilke v vseh renomiranih prodajalnicah svetilk.

Tovarniška inamka.

